

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/102/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7115234841
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7115234841.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členov JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Jána Slebodníka v spore žalobcu N. L., W.. XX.X.XXXX, bytom v C., Š. XX, proti žalovanému Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu mieru 1, Košice, IČO: 35541016, o zaplatenie náhrady za vecné bremeno, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 28. novembra 2018 č.k. 22C/21/2015-135 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 1.560,96 € s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 617,94 € od 1.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 471,51 € od 26.4.2017 do zaplatenia a zo sumy 471,51 € od 24.1.2018 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žalobcovi ani žalovanému nepriznáva náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o žalobe žalobcu, ktorou žalobca uplatnil nárok na finančnú náhradu za užívanie nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. C. ako parcela parc. č. 1677/1, orná pôda o celkovej výmere 1.678 m², ktorej vlastníkom je žalobca v podiele 1/3 k celku s tým, že za obdobie od 1.1.2014 do 31.12.2014 žiadal žalobca náhradu za užívanie pozemku o výmere 174,33 m² v sume 185,83 € (1,066 € m²/rok, t.j. 174,33x1,066 €), za obdobie od 1.1.2015 do 31.12.2015 žiadal náhradu za užívanie pozemku o výmere 559,3 m² v sume 596,21 € (1,066 €/m²/rok, t.j. 559,3m² x 1,066 €), za rok 2016 za užívanie výmery 559,3m² v sume 596,21 € a za rok 2017 za užívanie výmery 559,3 m² v sume 596,21 €, spolu istinu 1.974,46 € s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 1.1.2014 do zaplatenia, odôvodňovanej tvrdením žalobcu, že nakoľko je na označenom pozemku zriadená stavba - cesta 2. triedy II/526, prieťah Rožňava - Štítnik, ako podielový spoluvlastník predmetného pozemku zastavaného cestnou komunikáciou, nemôže svoj pozemok užívať na žiadny účel, brať z neho úžitky a ani s ním inak nakladať. Výšku finančnej náhrady žalobca vyčíslil vychádzajúc zo znaleckého posudku č. 7/2015, vypracovaného znalkyňou K. X. Q. v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 14C/66/2009. Súd poukázal taktiež na tvrdenie žalobcu, že hoci žalovanému ponúkol nehnuteľnosť na predaj, resp. požadoval nájomné, žalovaný ako vlastník stavby zriadenej na cudzom pozemku doposiaľ žiadnu snahu na vyporiadanie tohto právneho vzťahu nevyvinul, a ani po nadobudnutí účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov nespĺnil povinnosti stanovené v § 4 uvedeného zákona.

3. Súd prvej inštancie v dôvodoch rozsudku poukázal aj na obranu žalovaného založenú na tvrdení, že právny vzťah žalovaného k označenej parcele vznikol zo zákona vo verejnom záujme, preto je v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. povinnosťou žalobcu strpieť právo žalovaného, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena má podľa vyhlášky č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku jednorazový charakter, nárok na jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena mal žalobca uplatniť v trojročnej premlčacej lehote, a preto sú premlčané nároky žalobcu uplatnené po 1.7.2012 .

4. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalobca je na základe osvedčenia o dedičstve č. D 961/01 podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, kat. úz. C., ako parcela registra E č. 1677/1, orná pôda vo výmere 1.684 m², a to v podiele 1/3, ktorý tak z celkovej výmery pozemku činí 561,33 m². Ďalej súd prvej inštancie zistil, že Okresný súd Košice I v konaní sp.zn. 14C/66/2009 rozsudkom zo dňa 15.4.2016 uložil žalovanému za užívanie označenej nehnuteľnosti zaplatiť žalobcovi náhradu vo výške 200,31 € s 9 % ročným úrokom z omeškania od 27.1.2011 do zaplataenia, pričom podľa snímky vyhotovenej v znaleckom posudku č. 19/2012 vypracovanom K.. R. F., znalcom v odbore geodézia a kartografia, vyasfaltovaná plocha cesty má výmeru 154 m² (diel „a“) a 511 m² (diel „b“), zostávajúcu výmeru tvorí diel „c“ vo veľkosti 5 m², znalcom označený ako voľná plocha s trávnatým povrchom, diel „d“ vo výmere 31 m² vjazd na súkromný pozemok, diel „e“ priekopa s trávnatým povrchom pri štátnej ceste, diel „f“ vo výmere 136 m² je priekopa s trávnatým povrchom pri štátnej ceste, diel „g“ vo výmere 390 m² je priekopa s trávnatým povrchom pri štátnej ceste. Zo znaleckého posudku č. 19/2012 vypracovaného znalcom K.. R. F. prvoinštančný súd zistil, že na základe meraných dát cesta č. II/526, prieťah Rožňava - Štítnik, resp. jej časť, je vybudovaná na pozemku parc. č. 1677/1, zapísanom na LV č. XXXX pre kat. úz. C., ktorého je žalobca spoluvlastníkom v podiele 1/3. Samotnou vozovkou je zabraný diel „a“ o výmere 154 m² a diel „b“ o výmere 511 m², zostávajúca výmera predstavuje príľahlý pozemok k stavbe - cesta II. triedy, prieťah Rožňava - Štítnik. Zistil tiež, že v znaleckom posudku č. 7/2015 vypracovanom K.. X. Q., znalkyňou z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, v konaní vedenom na Okresom súde Košice I pod sp.zn. 14C/66/2009 na účely stanovenia všeobecnej hodnoty vecného bremena vzniknutého zo zákona č. 66/2009 Z.z. spočívajúceho v obmedzení a v povinnosti strpieť právo stavby - cesty č. II/526, úsek Rožňava, prieťah Štítnik, na časti pozemku pôvodne zapísaného v pznk. vl. 4708 pre kat. územie C. ako parcela E-KN č. 1677/1 a z nej novovytvorená parcela CKN č. 2349/1 - zastavaná plocha o výmere 523 m², za obdobie od 1.7.2009 do 31.12.2013 bola stanovená výška nájmu za 1 m² pozemku parc. č. 1677/1 E-KN na LV č. XXXX, k.ú. C., ako priemer rokov 2009 - 2013 v hodnote 1,066 €/m². Všeobecnú hodnotu ročnej odplaty za zriadenie vecného bremena - právo stavby cesty II/526 znalkyňa stanovila vo výške 0,84 €/m².

5. Konštatoval, že na základe § 11 ods. 2 písm. g) zák. č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) prešla označená nehnuteľnosť dňa 1.1.2004 na základe Dohody o prechode majetku štátu a s ním súvisiacich práv a povinností zo Slovenskej správy ciest na Košický samosprávny kraj. Predmetná stavba - cesta je využívaná verejnosťou ako cestná komunikácia, pričom za užívanie pozemku žalovaný žalobcovi za žalované obdobie finančnú náhradu neuhradil.

6. Súd prvej inštancie po právnom posúdení veci podľa § 1 ods. 1, § 2 ods. 2, § 3 ods. 1 a 3, § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa článku 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, článku 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, podľa § 123, § 124, § 128 ods. 1, § 151n ods. 1 vety prvej, § 151o ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka, podľa § 3d ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon), dospel k záveru, že základ nároku žalobcu je daný. Odkazom na preukázanú a medzi stranami sporu nespornú skutočnosť, že žalobca bol v rozhodnom období podielovým spoluvlastníkom v podiele 1/3 označenej nehnuteľnosti, na ktorej bola v minulosti postavená stavba cesta č. II/526 prieťah Rožňava - Štítnik vo vlastníctve žalovaného, a že medzi sporovými stranami nedošlo k žiadnemu usporiadaniu pomerov v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z., dôvodiac, že zákon č. 66/2009 Z.z. v § 4 priamo odkazuje na § 151n až 151p Občianskeho zákonníka a otázku náhrady za nútené obmedzenie vlastníckych práv vlastníkov pozemkov pod stavbami komplexne nerieši, vlastníkovi nedáva žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťaženým zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku - vlastníkovi stavby, súd prvej inštancie usúdil, že záver o neexistencii práva vlastníkov pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade nielen

s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ale ani s Listinou základných práv a slobôd a Ústavou Slovenskej republiky, čo plynie i z názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveného v náleze č. PL ÚS 19/09. Odkazom na úsudok, že žalobca má nárok na náhradu za vecné bremeno v opakujúcich sa plneniach až do vykonania konečnej úpravy vzťahov medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby, súd uzavrel, že žalobcom uplatnený nárok na jednotlivé opakujúce platby tejto náhrady nebol premlčaný, žalobca si svoj nárok za jednotlivé roky uplatnil pred uplynutím trojročnej premlčacej doby, lebo nárok na náhradu za roky 2014 a 2015 uplatnil žalobca na súde dňa 14.12.2015, nárok za rok 2016 uplatnil podaním doručeným súdu dňa 31.1.2017 a nárok za rok 2017 podaním doručeným súdu dňa 7.12.2017.

7. Vychádzajúc zo skutočnosti, že žalovaný výšku uplatnenej náhrady žalobcom nerozporoval a nenamietal ani závery znaleckého posudku znalkyne K. Q., prvoinštančný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu vo výške 1.560,96 € spolu s úrokom z omeškania podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v platnom znení. Dôvodil, že úroky z omeškania možno priznať žalobcovi od toho času, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, a keďže žalobca v spore nepreukázal, že by si jednotlivé nároky voči žalovanému uplatnil pred podaním žaloby na súd, usúdil, že žalovaný je povinný zaplatiť dlžnú sumu prvý deň po tom, čo ho žalobca ako veriteľ o splnenie požiadal, čo súd považoval za doručenie žaloby žalovanému, a nárok žalobcu v prevyšujúcej časti (úrokov z omeškania) zamietol.

8. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP.

9. Proti vyhovujúcemu výroku tohto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný z odvolacieho dôvodu podľa § 365 písm. h) CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcom výroku vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný navrhol zrušiť rozsudok v jeho napadnutej časti a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo zmeniť napadnutý výrok rozsudku a zamietnuť žalobu v celom rozsahu. V odvolaní žalovaný namietol správnosť záveru súdu prvej inštancie, že je nepremlčaný žalobcom uplatnený nárok na jednotlivé opakujúce sa platby náhrady za vecné bremeno za užívanie pozemku parc. č. 1677/1, ktorej vlastníkom je v pomere 1/3 k celku titulom vecného bremena vzniknutého zo zákona č. 66/2009 Z.z.. Zopakoval, že účinnosťou zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo vo verejnom záujme v prospech žalovaného ako vlastníka stavby - cesty II. triedy k pozemku pod stavbou (pozemku žalobcu) právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou s odkazom na úpravu § 151n až 151p Občianskeho zákonníka. Znovu podčiarkol, že i keď zákon č. 66/2009 neobsahuje úpravu náhrady za zákonné vecné bremeno, povinný z vecného bremena má nárok na poskytnutie náhrady za nútené obmedzenie jeho vlastníckeho práva v súlade s ochranou práva vlastníť a užívať majetok poskytovanou čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, Listinou základných práv a slobôd, ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, táto náhrada je podľa žalovaného jednorázová a premlčuje sa podľa ustanovení Občianskeho zákonníka v trojročnej premlčacej lehote, a preto všetky nároky uplatnené žalobcom po 1.7.2012 sú premlčané. Z týchto dôvodov podľa žalovaného nemožno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca má nárok na náhradu za vecné bremeno v opakujúcich sa plneniach, lebo táto skutočnosť nevyplýva zo žiadnych zákonných ustanovení, vrátane § 128 Občianskeho zákonníka, z ktorého nevyplýva, že nárok žalobcu by mal mať podobu opakujúceho sa plnenia. Žalovaný vyjadril nesúhlas s argumentom súdu v bode 45 rozsudku zastavajúc názor, že vlastníkovi pozemku za dobu obmedzenia jeho vlastníckeho práva právo na náhradu patrí, avšak toto právo si žalobca mohol uplatniť v rámci trojročnej premlčacej doby vo forme jednorázovej náhrady. S odkazom na uvedené mal žalovaný za to, že súd prvej inštancie síce vo veci aplikoval správnu normu, túto však nesprávne interpretoval.

10. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom vyhovujúcom výroku ako vecne správny. Podľa žalobcu súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku správne uzavrel, že v zmysle § 128 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka má ako vlastník právo na náhradu za obmedzenie svojho vlastníckeho práva, a to v opakujúcich sa plneniach až do vykonania konečnej úpravy vzťahov medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby. Z týchto dôvodov svoj nárok uplatnil včas pred uplynutím premlčacej doby.

11. Žalovaný nevyužil právo na repliku k vyjadreniu žalobcu k jeho odvolaniu.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP), prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk žalovaným uplatneného odvolacieho dôvodu (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

13. Výrok rozsudku, ktorým súd žalobu vo zvyšnej časti zamietol, nebol odvolaním napadnutý, nadobudol právoplatnosť (§ 367 ods. 2 a 3 CSP), preto v odvolacom konaní nebol preskúmaný.

14. Žalovaný vo svojom odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Odvolací súd na tomto mieste pripomína, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

15. Odvolací súd dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nie je v posudzovanej veci naplnený.

16. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a rozsudku dospel k záveru, že rozhodnutiu súdu v napadnutej časti nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývali, alebo by nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192 až § 194 CSP alebo že by súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok v napadnutom výroku nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Odvolacie námietky žalovaného nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku v jeho vyhovujúcom výroku a nie sú spôsobilé privodiť jeho zmenu.

17. Podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody vyhovujúceho výroku rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje, a len na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého vyhovujúceho výroku a k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné.

18. Medzi stranami sporu nebolo spornou skutočnosťou, že na základe zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. júla 2009 došlo na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu k zriadeniu vecného bremena, ktorému zodpovedá právo žalovaného držať a užívať pozemok pod stavbami, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov.

19. Po účinnosti uvedeného zákona až doposiaľ nedošlo k majetkovoprávnemu vyporiadaniu medzi žalobcom ako vlastníkom pozemkov a žalovaným ako vlastníkom stavieb. Žalobca si náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom u žalovaného uplatňoval opakovane. Po nadobudnutí účinnosti vyššie citovaného zákona žalovaný žalobcovi náhradu ani len sčasti nezaplatil.

20. Vecné bremeno okrem toho, že môže vzniknúť písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, rozhodnutím súdu, môže vzniknúť aj priamo zo zákona (§ 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zákomom zriadené vecné bremeno je vlastníkom povinný rešpektovať v nevyhnutnej miere a v rozsahu a za obmedzenie svojho vlastníckeho práva má právo žiadať náhradu. V prípade vecných bremien zriaďovaných priamo zo zákona ide vo svojej podstate o určitý druh verejnoprávneho obmedzenia vlastníka nehnuteľnosti.

21. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania

vlastníctva k pozemkom (ďalej len „vlastník stavby“), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

22. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 66/2009 Z.z., ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu (zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov.)

23. Podľa § 2 ods. 3 zák. č. 66/2009 Z.z., ak bol v katastrálnom území do účinnosti tohto zákona schválený projekt pozemkových úprav, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou jednoduchých pozemkových úprav.

24. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení cieľom zák. č. 66/2009 Z.z. je vysporiadať doteraz nevysporiadané vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami, ktoré boli delimitované na obce a vyššie územné celky v rámci reformy verejnej správy. Zároveň sa upravuje spôsob usporiadania týchto pozemkov. Nesporne z neho vyplýva, že ním upravené vecné bremeno je dočasným, nie definitívnym riešením do času, kedy vlastník stavby vyrieši stav buď zámennou zmluvou alebo pozemkovými úpravami.

25. Zák. č. 66/2009 Z.z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku však podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby, vhodného na zámenu. Až neuplatnenie uvedeného postupu je dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadení pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa má prihliadnuť na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav, alebo formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch podmienok, ktorými je to, že a/ v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b/ ide o pozemok pod stavbou v maximálnej zákonom ustanovenej alebo nižšej výmere a c/ o usporiadanie formou finančnej náhrady požiada vlastník pozemku.

26. Ak teda zák. č. 66/2009 Z.z. nedáva vlastníkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťaženým zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku, záver o neexistencii práva vlastníkov pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva po dobu vopred neurčiteľnú, nemôže byť v súlade nielen s ustanoveniami Občianskeho zákonníka (§ 123, § 124, § 128 ods. 1), Listinou základných práv a slobôd (čl. 11 ods. 1), ale ani s Ústavou Slovenskej republiky (č. 20 ods. 1).

27. V prejednávanom spore z obsahu spisu vyplynulo, že zo strany žalovaného vo vzťahu k žalobcovi ako vlastníkovi pozemku pod spornou stavbou, nebol poskytnutý žiaden náhradný pozemok formou zámennej zmluvy. Rovnako nebolo spornou skutočnosťou, že do dňa rozhodnutia súdu prvej inštancie nedošlo ani k právoplatnému ukončeniu konania o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného zákona. Nespornou skutočnosťou je tiež to, že napriek opakovaným doručovaným žiadostiam zo strany žalobcu o finančnú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, žalovaný náhradu žalobcovi (za sporné obdobie) ani čiastočne nevyplatil.

28. Práve z dôvodov, že primeraná náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva je poskytovaná za dobu vopred neurčiteľnú, možno uvažovať o pravidelných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. V tomto smere sa odvolací súd plne stotožňuje aj s odôvodnením súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnostiach poukazuje a na tomto mieste ich neopakuje (§ 387 ods. 2 CSP). V prejednávanom spore sa totiž nejedná o náhradu poskytovanú jednorazovo, tak ako je to upravené niektorými osobitnými predpismi (napr. zák. č. 182/1993 Z.z.), kde finančné vyrovnanie práv a povinností vyplývajúcich z obsahu právneho vzťahu založeného zákonom zriadeným vecným bremenom

sa uskutoční (môže uskutočniť) podľa všeobecných zásad vyrovnania vzťahu medzi vlastníkom a tým subjektom, ktorý výkonom svojich vlastných práv obmedzil práva vlastníka. Rovnako sa na daný prípad nevzťahuje situácia, keď sa poskytuje jednorazovo primeraná náhrada ako pri vyvlastnení.

29. Obmedzenie vlastníckych práv vlastníka sa totiž musí udiť spôsobom, ktorý je v rozumnom pomere k povahe a hodnote obmedzujúcich opatrení. Ne poskytnutie náhrady alebo poskytnutie náhrady, ktorá nie je primeraná povahe a rozsahu zásahu do vlastníctva, je v rozpore s princípmi materiálneho právneho štátu. Pri obmedzení práv vlastníka nie je možné robiť rozdiel podľa povahy verejného záujmu, kvôli ktorému sa právne postavenie vlastníka obmedzuje. Na určenie výšky náhrady, ktorá je primeraná, je rozhodujúce zistenie ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje.

30. Vecne správne preto rozhodol súd prvej inštancie, ak priznal žalobcovi náhradu za užívanie jeho pozemkov žalovaným vo výške (nájomného v mieste a čase obvyklom za kalendárny rok) primeranej náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu. Náležite pritom vychádzal z premisy, že na určenie výšky náhrady, ktorá je primeraná, je rozhodujúce zistenie ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje.

31. V korelácii s uvedeným je preto nenáležitá odvolacia námietka žalovaného, že v otázke určenia druhu náhrady došlo k pochybeniu súdu. Rovnako žalovaný neopodstatnene v kontexte s uvedeným namietal, že súd neprihliadol na ním vznesenú námietku premlčania, ak v tejto súvislosti žalovaný súdu vyčítal iba jeho názor, že žalobcovi patrí náhrada za užívanie jeho pozemkov žalovaným vo výške primeranej náhrady za zákonné vecné bremeno po dobu vopred neurčiteľnú, t.j. ako opakujúce sa plnenie.

32. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku ako vecne správny, vrátane vecne správne akcesorického výroku o trovách konania.

33. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, avšak náhradu trov odvolacieho konania priznať nežiadal a ani mu žiadne preukázané trovy nevznikli. Preto odvolací súd rozhodol, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).